

מסורת הש"ס

א) [מטעם לג. כרימות ט.],
ב) [לקמן לו: א. כ"ב לב.
סנהדרין לו: [ומסופת
ד"ק פ"ג, ד.] [סנהדרין לו:
ע"ש, ט] ויקרא ה,
ו) [נדפדפי למיתע, ו] הא
דקאמר. כ"ל כ"ל ט"ל, ח) ז"ל
אמתי, ט) ונע"ע מוס'
יבמות קכ: ד"ה אלה ד"ה
מיטיק ומוס' כמות לג:
ד"ה ולמה ומוס' גיטין ע:
ד"ה אלה מעמה ד"ה
מיטיק.

תורה אור השלם

1. נפש בי התקטא
ושמעה קול אלה והוא
עד וארה או קדע אם
לוא יציד וקשא עגוה.
ויקרא ה א
2. נפש בי התקטא וקעלה
מעל בן ובחש בעמיתו
בפקדון או בתשומת יד
או בגול או עשק את
עמיתו.
ויקרא ה כא
3. או נפש בי תשבע
לבטא בעמיתו להרע
או להטיב לכל אשר
יקטא הקדם בשבעה
ונעלם מפנה ורואי ממון
וקאשם לאחת מאלה:
ויקרא ה ד
4. וקדיה בן יאשם לאחת
מאלה והתקדש אשר
קטא עמיתו.
ויקרא ה ה
5. על פי שנים עדים או
שלושה עדים יומת פתם
לא יומת על פי עד
אחד:
דברים יו ו

גליון הש"ס

רש"י ד"ה שכן תחטא
וכי תחטא לג"ש תמה
לי הא קא על ר"א דלא
ילף מתחטא מתעט. ונס
אם היו ג"ש אין אמרין
עלה לדרכה מביטוי ה"ל
למילף שכן תחטא מתעט
ונס מה נרין ר"א ללומת
דלוחין כיון דלף ג"ש
דחטא. ולזה היה נראה
בפשוטו דמה דלמרין שכן
תחטא מתעט היינו דלומת
יומר לפקדון כיון דכשיה
כמי תחטא ויבדלמרין
עלה לדרכה מביטוי שכן
תחטא מתעט היינו
לענין זה דומה יומר
לביטוי. והכרי רש"י ע"ג:

מוסף רש"י

שדה הרגו. שערן סוסים
מוזייים (ז"ל מוזייים. עי
ימינה ה) הכות סוסים
שפלוו (סנהדרין לו:). או
אני או אחת. שמעון בן
שטח קמרה ליה הכי (סו.)

שבועת העדות פרק רביעי שבועות

ואינו חייב אלא אחת בפני צ"ד. אם השבע צ"ד: שלא עשה
בו מושבע. מפי אחרים כשבע עצמו. ולקמן מפרש לה לכולה:
או או ביטוי. או נפש כי תשבע לנטע להרע או להטיב: שכן
תחטא מתעט. כשיהא כמיז * תחטא לג"ש: תחטא מתעט.

עדות וביטוי בתחטא אבל שבועת
הפקדון באשם: שכן חט"א כמיו"ד
הצני"הוּכפרי"הנועזרי"ה]. סימן הוא.
שכן חטא תחטא מתחטא וצניניה
חייב על המזיד אבל צנינו כמיז זה
ונעלם: הבעיה וכפריה. עדות
ופקדון באין ע"י טענה וכפריה מה
שאינו כן בשבועת צנינו: ועצריה.
עדות ופקדון שתיכן השבועות לשעבר
אבל צנינו עיקרה להכא: חט"א
צנינה לחומ"ש. סימן הוא. עדות
וצנינו שיהן בתחטא ובעולה ויורד
ואין זה חומס לחפוקי פקדון שהוא
כאשם וצקדון קצוע ומוסיף עליו
חומס כדכתיב (ויקרא ה) וישלם אותו
כראשו ותמשתיו יוסף עליו: אלוהין
לר"א סמיו. דליתו אלה בתצנינת
ממון ותצנינת ממון גופה קאמר יש
מהן שהוא חייב יש מהן שהוא פטור:
מאי צניניה. הי נכסה תצנינת ממון
דפטור ר"ע ומחייב זהו ר"א: לר"א
חייבין. דגבי השבת גזילה שמעי' ליה
לקמן (דף לו): דמיחייב השבחה על גזילה
קרקע וקס"ד. והוא הדין לשבועת
הפקדון או לשבועת העדות: ולר'
יוחנן דאמר משביע עדי קרקע פטור
אפי' לר"א. וכן לשבועת הפקדון
לקמן היה צ"פ שבועת הפקדון (סו):
איכא צניניהו עדי קנס. לר"א חייבין

וכן בשבועת הפקדון דשמעינן ליה [סו]
דדריש פרשת שבועת הפקדון צנינו
ומיעוטי גבי והשיב את הגולה (ו). והא
דלמרין כמותות (דן מב). גבי
פקדון ילאו אלו שהם קנס דלא כר"א:
לימא ר' יוסי הגלילי. דאמר אין
עדות מתקיימת אלא בראיה ודיעה
חוץ מעדות ממון: ליה ליה דרבי
אחא. דלאין ומחייב דדמי כגון גמל
האחר זין הגמלים דמחייב ליה בלא
ראיה דדמי: האומר. בועט כרגליו.
וליה נראה כשצא לזקק לנקיבה הוא
לחם ומכה כרגליו גמלים כשצנינו
ולשון אומר טופל בתמיש גמלים
דמיא בצבורת (דף קה). גמל האחר
כנגד אחר: דאי איה ליה דר' אחא.
דלאין דדמי: דינו נפשות נמי

משכחם לה. דמתקיימת בלא ראיה
כגון הא דשמעון בן שטח דאי דינת
ליה דנינו ממונות גבי גמל משום
דידוע שזה הרגו ה"ל זידוע שזה
הרגו: אלא ראיה בלא ידוע היכי
משכחם לה. אם ראה שהרג אתם
ואינו יודע מי הוא ההרגו מי מלי
מסהיד עליה מי לא צני' * למידק כו':
קפבר ר' יוסי הגלילי. מילתא באפי'
נפשה היא והכי קאמר * מדקאמר ר'
יוסי הגלילי אין שבועת העדות אלא
שבועת המתקיימת זידיעה בלא ראיה
וראיה בלא ידיעה ש"מ קס"ל משביע
עדי קנס דלונס ומפכו וכפרו פטורין:

ועדים
נהי ידיעה בלא ראיה אשכחן לה רבי
נכרית בעל בת ישראל בעל בתולה בעל
דרב יהודה ויתוב רב יהודה וקא מיבעיא ליה מנה מניתיך בפני פלוני ופלוני
ועדים
חייב בשלמא ידיעה בלא ראיה משכחת לה אלא ראיה בלא ידיעה היכי משכחת לה. מי לא בעי ידע אי נכרית בעל או בת ישראל בעל: מנה מניתיך בפני פלוני ופלוני

שבועת הנשבע ומזיד בשוגג. וליכא למימר דליא גופה ילף

זק"ו דליכא למימר שבועת צנינו יוכיח ומיהו צמה
מזינו מזי גמר לה ונראה דהיינו הא דפריך לקמן ליגמר נמי שבועת
פקדון משבועת העדות למושבע מפי אחרים וכ"ת אדרבה ילף
מציטוי ומסתברא דליכא למילף טפי
מעדות שכן חטא תבעיה כפריה

ועצריה: ה"ג תבעיה כפריה
ועצריה. וליג' נפשות נפשות משום
שבועת צנינו איהא [נמין] לשעבר
לר"ע ול"ג ד"ח תבעיה וכפריה
תרי מלי ינישו מדקאמר הך נפישן
ולקמן בשמעמין מוכח דחדא היא
דפריך אדרבה מעדות ה"ל למילף
שכן חטא הדיוט שבועת תבעיה
וכפריה ואלוין ומשני הך נפישן ואי
חשיב צמרי אם כן לא נפישן:
דאי אית ליה דר' אחא ברבי
נפשות נמי משכחת לה.
משמע הכל דר' אחא אית ליה
אומדנא דדיני נפשות ומינה דצפ'
אחד דיני ממונות (סנהדרין דף לו). גבי
כ"ל מאיימין על דיני נפשות שמה
תאמרנו מלומר ראיסת דייק בגמ'
(סו): הא דיני ממונות (י) אמרין
כמאן כר' אחא כו' משמע דלא איירי
רבי אחא צנינו נפשות וי"ל דודאי
מעיקרא דצ"ד ללא מיתוקס כרבינן
ע"כ מוקי לה כר' אחא ואית לן
למימר דלא איירי אלה דיני ממונות
דוקא ולא דיני נפשות כי היכי
דמיתוקס ממני כותיה אכל לפי
המסקנא דמוקי לה כרבינן מ"ל דר'
אחא אית ליה אומדנא אפי' צנינו
נפשות אכל עוד תימה דמשמע משום
דאית ליה דיני ממונות אית ליה נמי
דיני נפשות וא"כ אפי' לית ליה דר'
אחא משכחת לה אומדנא צנינו
נפשות לר"ע כמו שעלמה לו נשים
על ראשו ונקצ קרוס של מוח דלפי'
רצנן מודו צהאי אומדנא כדמוכח
בפרק כל הנשבעין לקמן (דף מו):
כגון שעלמה לו נשים על גבו וצין
אצילי ידיו וי"ל דהמ"ל ולטעמיך:

ע"כ פי שנים עדים. מזכר היה
וכמ"ד (מכות דף ו: וסנהדרין ח):
דאין נרין התראה ואע"פ שהיה כאן
פירכוס וצלבול רוח שהרי בחורבה
היה לא היה פטורו שצביל כך דדוקא
גבי גלות הוא דפטורי' ליה צפ'
בתרא דיצמות (דף קכ: וסו) משום
דמייתיה קרא דכתיב כמה זמנין
ויפל עליו וימות אכל ממייתת צ"ד
לא מיפטור בהכי מדע דהא אמרין
(סנהדרין עח): שהיו חוששים אותו
ומיהו מכאן יש לדחות ולקומיה כגון
דמתייה צנינא דשישא ולא פירכוס
וכן נרין לוקומיה למאן דמוקי צפ'
אלו נערות (פמונות לג): לקרא בשוגג
ומאי ונקה ונקה גמלוט):
אי שריפה הרג אי שלם הרג.
תימה הא אולינן צמר
רובא דמנוח' לייקין ה"ל צפ'ק
דחולין (דף יא: וסו) ללא חיישין
ללמא צמקוס סייף נקצ הוא וי"ל
דמיירי כגון דליכא קמן חד טריפה
ומד שלם דלרין לידע איה מהס הרב:

ועדים
חייב בשלמא ידיעה בלא ראיה משכחת לה אלא ראיה בלא ידיעה היכי משכחת לה. מי לא בעי ידע אי נכרית בעל או בת ישראל בעל: מנה מניתיך בפני פלוני ופלוני

עין משפט
גד מצוה

ע א מיי פ"ח מהלכות
מוקי ממון הלכה די סמג
עין סח טו"ע ח"מ
סימן חמ טק"ב:

רבינו חננאל

או או ביטוי יוכיחו
שנאמר או נפש כי
תשבע לבטא בשפתים.
שכן אואין ויש בהן
שבועה ואין בהן כהן
ומדברין שלא בתביעת
ממון כו'. תחטא תחטא
לג"ש נאמר כאן ונפש
כי תחטא [ושמעה קול
אלה ונאמר להלן נפש
כי תחטא] ומעלה מעל
בה וגו' מה הלן תביעת
ממון אף כאן תביעת
ממון. אדרבה מביטוי היה
ליה למילף. שכן תרויהו
תחטא תחטא אפוקי פקדון
דאשם הוא. ופוקדון
מסתברא מפקדון הוא
ליה למילף שכן תרויהו
תחטא תחטא כתיב בהו.
שתיכן מביטוי על הודון
כשגג כדתן בכריתות. ד'
מביטוי על הודון כשגגה
ירש ליה תובעין ליה
לוה ושהיה עברו על
מצוה. למעוטי שבועת
שבועת ביטוי ושבועת
העדות ישנן שתיכן
קרבן עולה ויורד ואין
בהן חומס ותרויהו כתיב
בהו (חט חט) [תחטא]
למעוטי פקדון דלתייה
בעולה ויורד ואית ביה
הנקש [ואשם] ורחינין
גמל דפקדון נפשי דהני
ארבע והני תלת: ר'
עיקרא אומר כתיב והיה
כי יאשם לאחת מאלה.
יש מאלה [שתיכן] יש
מאלה שפטור. הא כיצד
תבעי ממון חייב תבעי
ברבב אחר פטור. אפוק
גמל. ר' עקיבא ימי על
אוין דרבי אליעזר סמין
לה ובעי קרקע פליגי.
גמל אליתו חייבין לרבי
עקיבא פטורין: רבי יוסי
הגלילי אומר והוא עד
או ראה או ידע בעדות
המתקיימת בראיה בלא
ידיעה. כגון מנה מניתי
לך בפני פלוני ופלוני
וכידיעה בלא ראיה. כגון
מנה הודית לי בפני פלוני
ופלוני. וכי האי גונא
לא משכחת לה אלא
בתביעת ממון. לימא לית
ליה לרבי יוסי הגלילי
גמל דהניא ר' אחא אמר
ללמא האחר בין הגמלים
ונמצא גמל הרגו בצדו
בידוע שזה הרגו (דאית)
מפרפר ודם מטפטף כו'
הנה ידע שרואי זה הרגו.
אבל בראית העין לא
ראוה. ואסיקנא אפילו
תימא אית ליה. בשלמא
ידיעה בלא ראיה משכחת
לה כי האי גונא אלא
ראיה בלא ידיעה היכי
משכחת לה לא בעי מידע
עובר כוכבים הרג או
ישראל הרג שלם הרג או
טריפה הרג. ש"מ קסבר
ר' יוסי הגלילי המשביע
עדי קנס פטור. דאי ס"ד

ע"כ פי שנים עדים. מזכר היה
וכמ"ד (מכות דף ו: וסנהדרין ח):
דאין נרין התראה ואע"פ שהיה כאן
פירכוס וצלבול רוח שהרי בחורבה
היה לא היה פטורו שצביל כך דדוקא
גבי גלות הוא דפטורי' ליה צפ'
בתרא דיצמות (דף קכ: וסו) משום
דמייתיה קרא דכתיב כמה זמנין
ויפל עליו וימות אכל ממייתת צ"ד
לא מיפטור בהכי מדע דהא אמרין
(סנהדרין עח): שהיו חוששים אותו
ומיהו מכאן יש לדחות ולקומיה כגון
דמתייה צנינא דשישא ולא פירכוס
וכן נרין לוקומיה למאן דמוקי צפ'
אלו נערות (פמונות לג): לקרא בשוגג
ומאי ונקה ונקה גמלוט):
אי שריפה הרג אי שלם הרג.
תימה הא אולינן צמר
רובא דמנוח' לייקין ה"ל צפ'ק
דחולין (דף יא: וסו) ללא חיישין
ללמא צמקוס סייף נקצ הוא וי"ל
דמיירי כגון דליכא קמן חד טריפה
ומד שלם דלרין לידע איה מהס הרב:
ועדים
חייב בשלמא ידיעה בלא ראיה משכחת לה אלא ראיה בלא ידיעה היכי משכחת לה. מי לא בעי ידע אי נכרית בעל או בת ישראל בעל: מנה מניתיך בפני פלוני ופלוני